

L Ö G

um ráðstafanir til jöfnunar á námskostnaði.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkissjóður veitir námsstyrki til jöfnunar á fjárhagslegum aðstöðumun nemenda í framhaldsskólum, að því leyti sem húseta veldur þeim misþungum fjárhagsbyrðum, sbr. þó 5. gr.

2. gr.

Réttar til námsstyrkja samkvæmt lögum þessum njóta íslenskir skólanemendur, sem stunda reglubundið framhaldsnám hér á landi:

- 1) Þeir, sem lokið hafa skyldunámi.
- 2) Þeir, sem verða að vista sig utan lögheimilis síns og fjarri fjölskyldu sinni vegna námsins.
- 3) Þeir, sem stunda reglulegt nám, sem framhaldsskóli skv. lögum þessum viðurkennir sem áfanga að réttindum eða prófi, er hann veitir.

Menntamálaráðuneytið setur reglugerð, þar sem kveðið verður meðal annars á um lágmarksnámstíma og hlutfallslega upphæð styrkja miðað við skóla með lengstan árlegan starfstíma og eigi færri en 30 vikustundir.

Eigi skulu njóta styrks eftir lögum þessum:

- a) Þeir, sem eiga rétt til lána eða styrkja samkvæmt lögum nr. 7 frá 31. marz 1967, um námslán og námsstyrki. Nú njóta nemendur annarrar opinberrar námsaðstoðar eða styrkja, og er þá heimilt, séu þau framlög lægri en greitt mundi verða samkvæmt þessum lögum, að veita styrki, sem mismuninum nemur.
- b) Þeir, sem taka samningsbundið eða fast kaup á námstímanum, að undanteknum sumarleyfum eða kennsluhléum. Nú tekur nemi í iðn eða annarri starfsgrein samningsbundin lágmarkslaun, og skal þá heimilt að greiða honum sérstaka námsstyrki vegna skólanáms, enda fullnægi hann öðrum skilyrðum um styrkveitingu, að undanskildum ákvæðum um lágmarksnámstíma og árlegan starfstíma skóla, sbr. 2. mgr. þessarar greinar. Menntamálaráðuneytið setur nánari reglur um framkvæmd þessa ákvæðis.
- c) Þeir, sem ekki ljúka námsáfanga á tilskildum tíma, nema gildar ástæður séu fyrir töfum í námi.

3. gr.

Menntamálaráðuneytið skipar fimm manna námsstyrkjanefnd, sem skal leggja fyrir ráðuneytið tillögur um árlegar fjárveitingar í samræmi við markmið laganna og úthluta námsstyrkjum til styrkhæfra skólanemenda.

Skulu tveir nefndarmanna skipaðir án tilnefningar, og skal annar þeirra vera formaður nefndarinnar, einn skipaður samkvæmt tilnefningu fjármálaráðuneytisins, einn samkvæmt tilnefningu Sambands íslenskra sveitarfélaga, og skulu þeir allir skipaðir til fjögurra ára í senn. Auk þess skipar menntamálaráðuneytið einn mann í nefndina til eins árs í senn eftir tilnefningu félags samtaka skólanemenda þeirra skóla, er lög þessi taka til, eftir reglum, er ráðuneytið setur.

Þóknun til nefndarmanna greiðist úr ríkissjóði, svo og annar kostnaður við framkvæmd þessara laga.

4. gr.

Námsstyrkjanevnd aflar sér upplýsinga um námskostnað skólanemenda, þar sem miðað sé bæði við nægilegt úrtak frá einstökum skólum, sem lög þessi taka til, og einnig við upplýsingar Hagstofu Íslands eða hliðstæðra opinberra stofnana um almennan framfærslukostnað. Þær upplýsingar skulu m. a. taka til fæðiskostnaðar við skóla með eða án mótuneytis, húsnæðiskostnaðar við skóla með eða án heimavistar og ferðakostnaðar nemenda miðað við mismunandi kostnaðarsama skólasókn. Samanburður sé síðan gerður á námskostnaði, annars vegar þeirra nemenda, er verða að dvelja fjarri lögheimilum sínum við nám, og hins vegar þeirra, er stundað geta nám sitt án þess að hverfa að heiman til námsdvalar.

Á grundvelli þessara upplýsinga gerir nefndin tillögur um, hvað greiða skal vegna nemenda í heimavistarskólum annars vegar og heimangönguskólum hins vegar til jöfnunar samkv. 1. gr. Skal menntamálaráðherra ákveða almennar reglur um greiðslur þessar.

Menntamálaráðuneytið setur reglugerð, þar sem kveða skal á um, hvernig upplýsinga skuli aflað, og grundvallarreglur um mat þeirra, skilyrði varðandi umsóknir og framkvæmd á úthlutun styrkja skv. þessari grein.

5. gr.

Menntamálaráðherra getur heimilað námsstyrkjanevnd að verja einhverjum hluta af heildarfjárveitingu í þessu skyni:

- a) að veita skólanemanda námsstyrk, þótt hann fullnægi ekki ákvæðum 2. greinar þessara laga, ef hann sannanlega að öðrum kosti getur ekki stundað nám vegna efnaleysis,
- b) að veita þeim nemendum hærri námsstyrki, sem eru frá fjölskyldum, er þurfa að kosta tvo eða fleiri nemendur við framhaldsnám á sama tíma, enda sé efnahagur þeirra þröngur,
- c) að veita skólanemanda námsstyrk, ef sérstakar ástæður mæla með því, þótt hann fullnægi ekki að öllu leyti ákvæðum 2. gr. þessara laga.

6. gr.

Menntamálaráðuneytið setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og skulu koma til framkvæmda að fullu frá byrjun skólaárs 1972/73 að telja.

Gjört í Reykjavík, 29. maí 1972.

Kristján Eldjárn.

(L. S.)

Magnús T. Ólafsson.